

**ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
Хмельницький фаховий коледж
Циклова комісія з фізичної культури і спорту**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького
фахового коледжу Університету
«Україна»

Ольга ПОЛЬОВИК

01 _____ 09 _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 2.16 Нормативно-правове забезпечення професійної діяльності у сфері
фізичної культури і спорту**

освітня програма _____
(шифр і назва навчальної дисципліни)
Фізична культура і спорт

освітнього рівня _____
(назва освітньої програми)
фаховий молодший бакалавр

галузь знань _____
(назва освітнього рівня)
01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність(ності) _____
(шифр і назва галузі знань)
017 Фізична культура і спорт

Спеціалізація(ї) _____
(шифр і назва спеціальності(тей))

інститут, філія, факультет, коледж Хмельницький фаховий коледж
(назва спеціалізації)
(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 90/3
Форма підсумкового контролю: екзамен

Хмельницький 2025 рік

**Робоча програма з навчальної дисципліни Нормативно-правове
забезпечення професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту**
(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів вищої освіти за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка _____
спеціальністю 017 „Фізична культура і спорт”

«28» серпня 2025 року – 29 с.

Розробник:

Дрюков Олександр Володимирович – викладач циклової комісії з фізичної культури і спорту Хмельницького фахового коледжу Університету «Україна», кандидат наук з фізичного виховання та спорту.

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, циклову комісію, наукові ступені та вчені звання)

Викладачі:

Дрюков Олександр Володимирович – викладач циклової комісії з фізичної культури і спорту Хмельницького фахового коледжу Університету «Україна», кандидат наук з фізичного виховання та спорту.

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з фізичної культури і спорту

Протокол від „28” серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії з
фізичної культури і спорту

(підпис)

Володимир ПУЧА

(прізвище та ініціали)

„28” серпня 2025 року

Робочу програму погоджено з керівником робочої групи з розробки та розвитку
ОПП «Фізична культура і спорт» (2025 р.)

(назва освітньої програми)

„28” серпня 2025 року

Керівник робочої групи
з розробки та
розвитку ОПП «Фізична культура і спорт»

(та підпис)

Володимир ПУЧА

(прізвище ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	20__/20__	20__/20__	20__/20__	20__/20__
Дата засідання циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.uu.edu.ua/> за адресою:

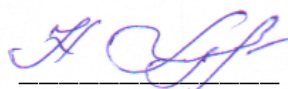
<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28770>

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

„28”серпня 2025 року

Завідувач відділу
освітньої діяльності
Хмельницького фахового
коледжу Університету
«Україна»

_____

(підпис)

Наталія ЛУЦКЕВИЧ
(прізвище та ініціали)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь/освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вид дисципліни обов'язкова	
Загальний обсяг годин – 90	Спеціальність 017 Фізична культура і спорт	Цикл підготовки професійний	
Модулів - 1	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат		Семестр	
		4-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи здобувача освіти – 4	Освітній ступінь/ освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр	28 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Самостійна робота	
		48 год.	
Частка аудиторних занять становить: для денної форми здобуття освіти – 40% для заочної форми здобуття освіти – 11%		Індивідуальні завдання: 10 год.	
		Вид семестрового контролю: екзамен	

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми навчання.

Аудиторне навантаження заочної форми становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми навчання.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: ознайомлення здобувачів із загальним вченням про право, формування системного уявлення про нормативно-правове регулювання сфери фізичної культури та спорту та правові механізми взаємодії фізкультурно-спортивних організацій різних організаційно-правових форм, про їх діяльність як суб'єктів національного права.

Завдання:

- ознайомити здобувачів із найбільш важливими закономірностями виникнення та тенденціями розвитку права, їх структурно-функціональними характеристиками, сформулювати загальнотеоретичні уявлення про правову дійсність;
- сформулювати системне уявлення про нормативно-правове регулювання сфери фізичної культури та спорту в Україні;
- ознайомити здобувачів з правовими механізмами взаємодії фізкультурно-спортивних організацій різних організаційно-правових форм та їх діяльність як суб'єктів національного права;
- усвідомити зміст та місце фізичної культури та спорту у законодавчих актах української держави;
- ознайомити студентів з особливостями нормативно-правових актів сфери фізичної культури та спорту, а також сформулювати вміння їх практичного застосування.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- поняття та основні функції права;
- поняття правовідносин та правової поведінки;
- зміст, завдання, мету та умови функціонування системи фізичного виховання;
- вимоги нормативно-правових документів щодо фізичного виховання та спорту;
- зміст, завдання, мету та умови функціонування системи фізичного виховання.

вміти:

- аналізувати положення нормативно-правових актів, які регулюють діяльність суб'єктів правовідносин в сфері фізичного виховання та спорту;
- реалізовувати міжпредметні зв'язки;
- застосовувати практичні навички аналізу законодавчих та інших нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини в сфері фізичного виховання та спорту.

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

ОК 2.16	ЗК1
	+

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

ОК 2.16	СК10
	+

Рядок дисципліни в „Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми”

ОК 2.16	ПРН20
	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1.

Нормативні засади забезпечення професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту

Тема 1. Правове регулювання суспільних відносин.

Поняття правового регулювання суспільних відносин. Способи, методи та типи правового регулювання. Правовий режим. Види правового регулювання. Механізм правового регулювання суспільних відносин. Ефективність правового регулювання.

Тема 2. Особливості функціонування сфери фізичної культури та спорту в Україні. Інновації в галузі.

Система законодавства України про фізичну культуру та спорт. Державне управління та основи державного контролю у сфері фізичної культури та спорту. Державне регулювання фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.

Тема 3. Правовий режим фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.

Правовий режим фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності. Правовідносини у спорті. Правові механізми проведення спортивних заходів в

Україні. Аматорський спорт. Професійний спорт.

Тема 4. Суб'єкти правовідносин у сфері фізичної культури та спорту.

Спортивні тренери. Спортсмени. Спортивні агенти. Спортивні судді. Спортивні уболівальники. Порядок проведення атестації тренерів (тренерів-викладачів). Порядок присвоєння кваліфікаційних категорій спортивним суддям. Положення про Єдину спортивну класифікацію України. Положення про надання категорій спортивним школам.

Тема 5. Громадські організації та порядок організації їх роботи.

Роль і значення громадських організацій фізкультурно- спортивного спрямування у розвитку фізичної культури та спорту. Організаційна побудова громадського фізкультурно-спортивного руху в Україні. Законодавча база діяльності громадських організацій. Планування, організація, управління та фінансування громадських спортивних організацій.

Змістовий модуль 2.

Нормативно-правові механізми організації сфери фізичної культури та спорту

Тема 6. Фінансово-правове забезпечення сфери фізичної культури та спорту.

Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Фінансування фізичної культури та спорту. Соціальне забезпечення спортсменів, тренерів та працівників спортивних організацій. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій.

Тема 7. Планування, організація та проведення спортивних заходів.

Правове регулювання організації та проведення спортивних змагань. Планування спортивних змагань. Управління у спорті.

Тема 8. Правове регулювання праці спортсменів і працівників фізичної культури і спорту.

Трудові правовідносини та трудові права працівників. Колективні договори та угоди. Трудовий договір працівників фізичної культури. Спортивний контракт.

Тема 9. Ділові папери, документи особового складу.

Автобіографія. Резюме. Заява. Характеристика. Особовий листок з обліку кадрів. Запрошення. Звіт. Оголошення. План. Протокол.

Тема 10. Юридична відповідальність працівників фізичної культури і спорту.

Поняття та принципи юридичної відповідальності. Презумпція у праві. Державно-правова відповідальність. Дисциплінарна відповідальність. Матеріальна відповідальність. Адміністративна відповідальність. Кримінальна

відповідальність.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передус цій дисципліні: вступ до спеціальності, вступ до фаху, історія фізичної культури, екологія та екологічна етика, інформаційні технології.

Міжпредметні зв'язки: вступ до фаху, історія фізичної культури, основи наукових досліджень, фізіологія людини.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
л.		сем.	пр.	лаб.	інд.	л.			сем.	пр.	лаб.	інд.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1.															
Нормативні засади забезпечення професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту															
Тема 1. Правове регулювання суспільних відносин.	8	2	-	-	-	-	6								АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Особливості функціонування сфери фізичної культури та спорту в Україні. Інновації в галузі.	8	2	-	2	-	-	4								АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Тема 3. Правовий режим фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.	8	2	-	2	-	-	4								АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Тема 4. Суб'єкти правовідносин у сфері фізичної культури та спорту.	8	2	-	2	-	-	4								АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Тема 5. Громадські організації та порядок організації їх роботи.	8	2	-	2	-	-	4								АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-								комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	42	10	-	8	-	2	22								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Змістовий модуль 2.															
Нормативно-правові механізми організації сфери фізичної культури та спорту															
Тема 6. Фінансово-правове забезпечення сфери фізичної культури та спорту.	8	4	-	-	-	-	4								АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: складання списку додаткової літератури
Тема 7. Планування, організація та проведення спортивних заходів.	8	4	-		-	-	4								АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Тема 8. Правове регулювання праці спортсменів і працівників фізичної культури і спорту.	8	4	-	2	-	-	2								АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Тема 9. Ділові папери, документи особового складу	8	4	-	2	-	-	2								АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Тема 10. Юридична відповідальність працівників фізичної культури і спорту.	8	2	-	2	-	-	4								АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-								комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	42	18	-	6	-	2	16								
Усього годин	84	28	-	14	-	4	38								
ІНДЗ	6	-	-	-	-	6	-								ІНДЗ: реферат
Усього годин	90	28	-	14	-	10	38								

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни „Нормативно-правове забезпечення професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту”

Разом: 90 год., лекції – 28 год., практичні – 14 год., самостійна робота – 38 год.

Модулі	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
Назва модуля	Нормативні засади забезпечення професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту					Нормативно-правові механізми організації сфери фізичної культури та спорту				
Кількість балів за модуль	40 балів					35 балів				
Лекції	1	2	3	4	5	6-7	8-9	10-11	12-13	14
Теми лекцій	Правове регулювання суспільних відносин.	Особливості функціонування сфери фізичної культури та спорту в Україні. Інновації в галузі.	Правовий режим фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.	Суб'єкти правовідносин сфери фізичної культури та спорту.	Громадські організації та порядок організації їх роботи.	Фінансово-правове забезпечення сфери фізичної культури та спорту.	Планування, організація та проведення спортивних заходів.	Правове регулювання праці спортсменів і працівників фізичної культури і спорту.	Ділові папери, документи особового складу.	Юридична відповідальність працівників фізичної культури і спорту.
Бали										
Теми практичних занять		Особливості функціонування сфери фізичної культури та спорту в Україні.	Правовий режим фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.	Суб'єкти правовідносин у сфері фізичної культури та спорту.	Громадські організації та порядок організації їх роботи.		Планування, організація та проведення спортивних заходів.	Правове регулювання праці спортсменів і працівників фізичної культури і спорту.	Ділові папери, документи особового складу.	
Бали		5 балів	5 балів	5 балів	5 балів		5 балів	5 балів	5 балів	
Самостійна робота	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали
ІНДЗ	15 балів									
Види поточного контролю	Модульні контрольні роботи (10 балів)									
Підсумковий контроль	Залік									

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості функціонування сфери фізичної культури та спорту в Україні. Інновації в галузі.	2
2.	Правовий режим фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.	2
3.	Суб'єкти правовідносин у сфері фізичної культури та спорту.	2
4.	Громадські організації та порядок організації їх роботи.	2
5.	Планування, організація та проведення спортивних заходів.	2
6.	Правове регулювання праці спортсменів і працівників фізичної культури і спорту. Ділові папери, документи особового складу..	2
7.	Юридична відповідальність працівників фізичної культури і спорту.	2
Разом		14

Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за шкалою ECTS		
		ЗАЛІК		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4	B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4	C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3	D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3	E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

4.3.2. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання здобувачами освіти ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- складання ситуаційних завдань із різних тем курсу (**3 бали**);
- огляд літератури з конкретної тематики (**4 бали**);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**4 бали**);
- Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу (**5 балів**);
- Участь у науковій конференції (**3 бали**);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**3 бали**).
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

1. Поняття правового регулювання суспільних відносин.
2. Способи, методи та типи правового регулювання.
3. Правовий режим. Види правового регулювання.
4. Механізм правового регулювання суспільних відносин.
5. Ефективність правового регулювання.
6. Система законодавства України про фізичну культуру та спорт.
7. Державне управління та основи державного контролю у сфері фізичної культури та спорту.
8. Державне регулювання фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	3 бали
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	3 бали
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	1 бал
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	4 бали
Разом		15 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 15-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
15	відмінно	5	A	відмінно
10-14	добре	4	BC	добре
7-9	задовільно	3	DE	задовільно
0-6	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.3. Теми самостійної роботи здобувачів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Правове регулювання суспільних відносин.	6
2	Особливості функціонування сфери фізичної культури та спорту в Україні. Інновації в галузі.	4
3	Правовий режим фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.	4
4	Суб'єкти правовідносин у сфері фізичної культури та спорту.	4
5	Громадські організації та порядок організації їх роботи.	4
Модульний контроль		2
6	Фінансово-правове забезпечення сфери фізичної культури та спорту.	4
7	Планування, організація та проведення спортивних заходів.	4
8	Правове регулювання праці спортсменів і працівників фізичної культури і спорту.	2
9	Ділові папери, документи особового складу.	2
10	Юридична відповідальність працівників фізичної культури і спорту.	4
Модульний контроль		2
ІНДЗ		6
Разом		48

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Нормативні засади забезпечення професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту.			
Правове регулювання суспільних відносин. (6 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	I
Особливості функціонування сфери фізичної культури та спорту в Україні. Інновації в галузі. (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	II-III
Правовий режим фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності. (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	IV
Суб'єкти правовідносин у сфері фізичної культури та спорту. (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття	4	V-VI
Громадські організації та порядок організації їх роботи. (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття	4	VII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год)	Тестування	5	VIII

<i>Всього: 24 год.</i>	<i>Всього: 25 балів</i>		
Змістовий модуль 2.			
Гандбол і методика його викладання			
Фінансово-правове забезпечення сфери фізичної культури та спорту. (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	IX
Планування, організація та проведення спортивних заходів. (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	X
Правове регулювання праці спортсменів і працівників фізичної культури і спорту. (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	XI
Ділові папери, документи особового складу. (2 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	XII
Юридична відповідальність працівників фізичної культури і спорту. (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	4	XIII
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год)	Тестування	5	XIV
<i>Всього: 16 год.</i>	<i>Всього: 25 балів</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 6 год.	Реферат	10	XIV
Разом: 48 год.	Разом: 60 балів		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти із книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів. Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей здобувачів освіти та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення здобувачів освіти, коли при читанні лекції перед здобувачами освіти формулюється

проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції здобувачам освіти може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають здобувачам освіти у вирішенні поставленої проблеми.

В ході практичних занять застосовуються наступні методи:

- практичні заняття організовується у формі доповідей, обговорень та виконання практичних завдань. Увага здобувачів освіти зосереджена на висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового семінару з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни „**Нормативно-правове забезпечення професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту**” застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти в:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає здобувачів освіти до самовдосконалення.

2. Метод опори на життєвий досвід здобувачів освіти – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду здобувачів освіти – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3. Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4. Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, дослідди).

5. Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти здобувачу освіти, бути впевненим у його силах та здібностях.

6. Метод пізнавальних ігор:

-*ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

-*рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

- *інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

- *симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.
2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.
3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.
4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.
5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.
6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.
7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод «вибуху», метод природних наслідків і трудовий метод.

Методика навчання (як система) – організований набір методів, прийомів, засобів і форм навчання, який використовується для досягнення освітніх цілей.

Методика є структурованим застосуванням методів – організоване використання різних методів і прийомів, яке обумовлено специфікою освітнього процесу або діяльності. Вона описує як саме, в якій послідовності і в яких умовах застосовуються певні методи для досягнення результату.

Методика навчання може включати в себе різні методи, стратегії, підходи, засоби навчання (аудіовізуальні матеріали, інтернет-ресурси, дидактичні ігри тощо) і системи організації роботи (до прикладу: поетапне вивчення лексики, розвиток навичок письмового та усного мовлення).

Методика викладання навчальної дисципліни — вибір викладачем та застосування методів для ефективного засвоєння матеріалу здобувачами освіти.

Методика навчання для здобувачів освіти з порушеннями здоров'я має важливі відмінності, які враховують індивідуальні потреби кожного типу порушень і передбачає модифікацію форм роботи та типів завдань для таких здобувачів освіти.

Кожен тип інвалідності має свої специфічні потреби, і тому підхід до навчання має бути адаптованим, щоб забезпечити максимальну ефективність для здобувачів освіти. Враховуючи різні види порушень (порушення слуху, зору, рухової активності, когнітивні порушення тощо), методика вивчення буде різною. Використання адаптованих технологій, інклюзивних методів та індивідуальних підходів дозволяє забезпечити ефективне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від типу інвалідності.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності здобувача освіти оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувача освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувача освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань здобувача освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової

	літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачу освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	МОДУЛЬ 1			
		Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов'язкові					
1.1. Відвідування лекцій					
1.2. Робота на практичному занятті	5	4	20	3	15
1.3. Виконання завдань для самостійної роботи	4	5	20	5	20
1.5. Виконання модульної роботи	5	1	5	1	5
Разом			45		40
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 85					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором здобувача освіти не більше 15 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу					1
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики					2
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки					2
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу					4

2.5. Участь у науковій конференції	1
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе	1
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	15
Разом	15
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 15	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Розподіл балів, які отримують здобувач освіти

Поточне тестування та самостійна робота													Сума	Залік*
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						ІНДЗ		
T1	T2	T3	T4	T5	МК 1	T6	T7	T8	T9	T10	МК 2		100	не більше 100
4	9	9	9	9	5	4	9	9	9	9	5	10		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

*- залік складається у випадку, коли здобувач освіти не набрав необхідну кількість балів для автоматичного заліку, або ж хоче підвищити свій бал.

7. Орієнтовний перелік питань до екзамену

1. Правовий режим фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності.
2. Правовідносини у спорті.
3. Правові механізми проведення спортивних заходів в Україні.
4. Аматорський спорт.
5. Професійний спорт.
6. Спортивні тренери. Спортсмени.
7. Спортивні агенти. Спортивні судді.
8. Спортивні уболівальники.
9. Порядок проведення атестації тренерів (тренерів-викладачів).
10. Порядок присвоєння кваліфікаційних категорій спортивним суддям.
11. Положення про Єдину спортивну класифікацію України.
12. Положення про надання категорій спортивним школам.
13. Роль і значення громадських організацій фізкультурно- спортивного спрямування у розвитку фізичної культури та спорту.
14. Організаційна побудова громадського фізкультурно-спортивного руху в Україні.
15. Законодавча база діяльності громадських організацій.
16. Планування, організація, управління та фінансування громадських спортивних організацій.
17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні.
18. Фінансування фізичної культури та спорту.
19. Соціальне забезпечення спортсменів, тренерів та працівників спортивних організацій.
20. Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій.
21. Правове регулювання організації та проведення спортивних змагань.
22. Планування спортивних змагань.
23. Управління у спорті.
24. Трудові правовідносини та трудові права працівників.
25. Колективні договори та угоди.
26. Трудовий договір працівників фізичної культури.
27. Спортивний контракт.
28. Автобіографія. Резюме.
29. Заява. Характеристика.
30. Особовий листок з обліку кадрів.
31. Запрошення. Звіт. Оголошення.
32. План. Протокол.
33. Поняття та принципи юридичної відповідальності.
34. Презумпція у праві.
35. Державно-правова відповідальність.
36. Дисциплінарна відповідальність.
37. Матеріальна відповідальність.

38. Адміністративна відповідальність.
39. Кримінальна відповідальність.

8.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до практичних занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи студентів.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Питання до модульного контролю.
8. Питання до заліку.

8.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів освіти з інвалідністю

1. Електронний каталог-класифікатор технічних засобів реабілітації згідно з ДСТУ 7202:2019 (ISO 9999:2016, NEQ) URL : <http://wheelchairs.protez.eu/Wheelchairs/CatalogTZR/Content> (дата звернення 27.08.2024)
2. Засоби і методи фізичного виховання : презентація. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/Bezbarjernist/2025/12/22/metod-rekomend-bezbarjernist-dodatok.pdf> (дата звернення 27.08.2024)
3. Методичні рекомендації щодо зменшення стигматизації та підвищення рівня прийняття здобувачів освіти з особливими освітніми потребами і ветеранів війни у закладах вищої освіти та територіальних громадах. URL : <https://ppt-online.org/206253> (дата звернення 27.08.2024)
4. Фізична культура : презентація. URL: <http://epkznu.com/%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B7%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B7-%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8/> (дата звернення 27.08.2024)

Для інклюзивного навчання:

1. методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
2. дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
3. спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
4. забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою:

книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;

5. наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;

6. дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

8.2. Глосарій (термінологічний словник)

Акселерація (від лат. *acceleratio* - прискорення) - прискорений індивідуальний розвиток, за якого середньофізичні та психофізіологічні константи дитини або підлітка випереджають оптимальні.

Види реабілітації (медична, трудова, соціальна) відповідають трьом класам наслідків хвороб: медико-біологічні наслідки хвороб, які полягають у відхиленнях від нормального морфофункціонального статусу; зниження працездатності або працездатності в широкому сенсі слова; соціальна дезадаптація, тобто порушення зв'язків з сім'єю і суспільством.

Лікувальна фізична культура - науково-практична, медико-педагогічна дисципліна, що вивчає теоретичні основи і методи використання засобів фізичної культури для лікування та реабілітації хворих та інвалідів, а також для профілактики різних захворювань.

Реабілітація - це відновлення здоров'я, функціонального стану і працездатності, порушених хворобами, травмами або фізичними, хімічними і соціальними чинниками. Термін реабілітація походить від латинського слова *habilis* - «здатність», *rehabilis* - «відновлення здатності». Реабілітація - багатогранний процес відновлення здоров'я людини та реінтеграції його в трудову і соціальне життя.

Спортивні споруди - окремі та комплексні об'єкти для занять фізичною культурою і спортом. Спортивні споруди містять основні споруди (головні частини спортивних споруд, що призначені для проведення спортивно-тренувальної роботи, змагань і оздоровчих заходів), допоміжні приміщення і споруди (об'єкти, що призначені для обслуговування фізкультурників та спортсменів і забезпечення експлуатації основних спортивних споруд), місця для глядачів (трибуни, лави, сидіння та приміщення для обслуговування глядачів).

Спортивно-технічна підготовка - педагогічний процес, спрямований на досконале оволодіння спортсменом системою рухів (технікою виду спорту), що відповідає особливостям певної спортивної дисципліни і сприяє досягненню високих спортивних результатів. Розрізняють загальну технічну і спеціальну спортивно-технічну підготовку.

Спритність - здатність людини швидко, оперативно, раціонально оволодівати новими руховими діями, успішно вирішувати рухові завдання в умовах, що змінюються.

Стабільність техніки (від лат. stabilis - стійкий) - характеристика рухових дій, яка свідчить про перешкодостійкість їх виконання, незалежність від умов та функціонального стану.

Стійкий стан - функціональний стан організму, що виникає після спрацьовування і характеризується відповідністю функціональних зрушень інтенсивності навантаження.

Тренажер - механічний, електричний або комбінований навчально-тренувальний пристрій, штучно імітує різні навантаження або обставини.

Фізична реабілітація - це застосування фізичних вправ і природних чинників з профілактичною та лікувальною метою у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності хворих і інвалідів. Вона є невід'ємною частиною медичної реабілітації та застосовується на усіх її періодах і етапах.

Фізичний розвиток - процес становлення, формування й наступних змін протягом життя людини морфофункціональних властивостей її організму і заснованих на них фізичних якостей та здібностей.

Фізичні вправи - рухові дії, які спрямовані на реалізацію завдань фізичного виховання, сформовані та організовані за його закономірностями.

Фізичні здібності - відносно стійкі успадковані та набуті функціональні особливості органів і систем організму, взаємодія яких обумовлює ефективність виконання рухової дії.

Фізичні якості - вроджені (генетично успадковані) морфофункціональні якості, завдяки яким можлива фізична (матеріально виражена) активність людини, що проявляється у доцільній руховій діяльності. До основних фізичних якостей належать м'язова сила, прудкість, витривалість, гнучкість, спритність.

Фізіотерапія - застосування фізичних факторів з лікувально-профілактичною метою, складається з загальної та приватної фізіотерапії. Завданням загальної фізіотерапії є вивчення особливостей фізичних факторів і механізму їх дії на організм в нормі і при патологічних станах. Використання фізичних факторів при конкретних патологічних станах, захворюваннях становить предмет приватної, або клінічної, фізіотерапії.

Форми занять фізичними вправами - способи організації навчально-виховного процесу, кожний з яких характеризується певним типом взаємозв'язку (взаємодії) вчителя і учнів, а також відповідними умовами занять. Розрізняють урочні та позаурочні форми занять фізичними вправами.

Цикли тренування - найбільш загальні форми структурної організації тренування. Розрізняють мікроцикли, мезоцикли, макроцикли тренування.

Швидка сила - здатність людини якомога швидше долати помірний опір. Швидка сила належить до швидкісно-силових здібностей.

Швидкісна витривалість - здатність якомога довше утримувати максимальну швидкість після її досягнення. Швидкісна витривалість належить до спеціальної витривалості.

8.3.Рекомендована література

Основна:

1. Куроченко І.П. Правові, організаційні та методичні засади фізичної культури і спорту в Україні : навчальний практикум / І.П. Куроченко. Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПС України, 2021. 596 с.
2. Теорія і методика фізичного виховання в системі підготовки бакалаврів за спеціальністю Середня освіта (Фізична культура) : навч. посіб. / уклад. : В. А. Товт, І. І. Маріонда ; рец. : Я. М. Сивохоп, Н. В. Семаль ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Ужгород : ТОВ «БЕСТ-прінт», 2022. 225 с.
3. Теорія і методика фізичного виховання : навчальний посібник : у 2 частинах / Черненко С. О. Краматорськ : ДДМА, 2022. 228 с.
4. Харитонов Є. О. Спортивне право : Навчальний посібник. К. : Фенікс, 2020. 330 с.
5. Харитонов Є. О. Спортивне право : Навчально-методичний посібник. К. :Фенікс, 2021. 124 с.
6. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті: Навчальний посібник / Б.М. Шиян. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. -276 с.

Допоміжна:

1. Завальнюк О. Юридичні засади регулювання сучасної спортивної діяльності. URL: <https://www.chasopys.law.npu.kiev.ua/archive/26/22.pdf>
2. Кобзева Т. А., Куліш І. О. Спортивне право на сучасному етапі змін та реформ чинного законодавства України. *Правові горизонти*. 2020. №22. С. 29-34.
3. Сінявський К. Нормативно – правове забезпечення фізичного виховання і спорту в Україні. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/70aab48b-e15e-4e17-b398-2e7d760ea914/content>
4. Теорія і методика фізичного виховання : навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності І7 Терапія та реабілітація спеціалізації І7.01 Фізична терапія / О. Є. Черненко, А. М. Гурєєва, Д. Г. Сердюк. Запоріжжя : ЗДМФУ, 2025. 101 с.

Назва видання	Засновник Дані про видання	Анотація	URL-адреса Архіву номерів у PDFформаті
Вісник «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка	У віснику висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних проблем, що пов'язані з педагогічними аспектами фізичного виховання різних груп населення, валеології, ерготерапії, підготовки спортсменів та менеджменту у фізичній культурі. Матеріали друкуються в авторській редакції.	https://visnyk-sport.kpnu.edu.ua/issue/archive
Науково-	Національний	Науково-теоретичний журнал для	https://tmfvs-

теоретичний журнал «Теорія і методика фізичного виховання і спорту»	університет фізичного виховання і спорту України	спеціалістів у галузі фізичного виховання і спорту: наукових працівників, викладачів закладів вищої освіти, тренерів, докторантів, аспірантів, студентів, спортсменів. Журнал містить наукові статті, спрямовані на вирішення актуальних завдань галузі фізичної культури і спорту. Журнал охоплює такі напрями: - теорія і методика підготовки спортсменів; - здоров'я людини, фітнес і рекреація, фізичне виховання різних груп населення, фізична реабілітація; - спортивна медицина, фізіологія та біохімія спорту; - історія, психологія, право, соціологія і філософія у сфері фізичного виховання і спорту; - рецензії.	journal.uni-sport.edu.ua/issue/archive
Науковий журнал: «Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія»	Національний університет фізичного виховання і спорту України	Науковий журнал для висвітлення результатів наукових досліджень у галузі спортивної медицини та фізіології, медико-біологічних проблем спорту вищих досягнень та масового спорту, фізичної терапії та ерготерапії.	https://sportmedicine.uni-sport.edu.ua/issue/archive
Слобожанський науково-спортивний вісник	Харківська державна академія фізичної культури	Рецензований журнал відкритого доступу, який розглядає статті з усіх аспектів спорту та фізичних вправ. Метою журналу є поширення матеріалів сучасних наукових досліджень у галузі фізичної культури та спорту: теорії та методики фізичного виховання, фізичної активності та здоров'я, спортивної науки, біомеханіки, кінезіології, рухового контролю та навчання, громадського здоров'я (що стосується спорту та фізичних вправ), а також фізичної реабілітації та відпочинку. Мова видання – англійська.	https://shssjournal.com/index.php/journal/issue/archive
Здоров'я, спорт, реабілітація	Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди Незалежний видавець	У журналі представлені статті з актуальних проблем фізичного виховання та спорту, а також проблем формування, відновлення, зміцнення та збереження здоров'я представників різних груп населення, фізичної реабілітації та рекреації, лікувальної та оздоровчої фізичної культури. Також відображено засоби фізичного виховання, його форми та методи, основні принципи здоров'язберігаючих технологій та профілактики захворювань. Поле та проблеми: спорт, фізичне	https://hsr-journal.com/index.php/journal/issue/archive

		виховання, навчання рухам, організація фізичного виховання, фізична терапія, реабілітація, спортивна медицина.	
--	--	--	--

8.4. Інформаційні ресурси

1. Державні документи з питань фізичної культури і спорту. URL: <https://www.slideshare.net/slideshow/2-44776616/44776616>
2. Законодавство України - Верховна Рада України. URL: <https://presearch.com/search?q=%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%20%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B0>
3. Каталог технічних засобів реабілітації. URL: <https://dszn-zoda.gov.ua/katalog>
4. Нормативно-правові акти. Міністерство молоді та спорту України. Офіційний веб-портал. URL: <https://mms.gov.ua/fizichna-kultura/derzhavna-programa-z-rozvitku-fizichnoyi-kulturi-i-sportu/normativno-pravovi-akti>

8.5. Фахові періодичні видання України з дисципліни

1. Здоров'я, спорт, реабілітація. Health, sport, rehabilitation Видання перенесене з категорії «Б» (наказ від 06.06.22 № 530). Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди.
2. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / фізична культура і спорт (Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт. – Категорія «Б».
3. Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія (Спортивна медицина і фізична реабілітація). Національний університет фізичного виховання і спорту України. – Категорія «Б».
4. Фізична активність, здоров'я і спорт. Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського. – Категорія «Б».
5. Фізична культура, спорт та здоров'я нації. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Категорія «Б».
6. Фізичне виховання та спорт (Вісник Запорізького національного університету (фізичне виховання та спорт)). Запорізький національний університет. – Категорія «Б».
7. Pedagogics, psychology, medicalbiological problems of physical training and sports. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Категорія «А».
8. Physical Education of Students. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. Категорія «А».

8.6. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти для опанування дисципліни

Програмне забезпечення	Призначення	Умови використання (вільний доступ в
------------------------	-------------	--------------------------------------

		Інтернеті, згідно договору, придбані ліцензії тощо)
Moodle	Система правління навчанням (LMS), організація дистанційного та змішаного навчання, контроль знань	Вільний корпоративний доступ (open source)
Zoom	Онлайн-лекції, семінари, відеоконференції	Безкоштовна версія з обмеженнями/ліцензії
Coursera / EdX	Доступ до масових відкритих онлайн-курсів (МООС)	Вільний доступ (частково платні сертифікати)
GoogleScholar	Наукова база для пошуку літератури, статей, досліджень	Вільний доступ
Scopus / Web of Science	Міжнародні наукометричні бази даних для дослідницької роботи	За ліцензією (передплата ЗВО)

9. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	кафедральний ноутбук	проектор, приміщення з доступом до Інтернету
Семінарське заняття	наочні та роздаткові матеріали, переносна дошка з відривними листами паперу	спеціалізований кабінет № 48
Модульний контроль	Доступ до мережі Інтернет	Платформа Moodle